

Opetus- ja kulttuuriministeriö

kirjaamo@minedu.fi
virpi.hiltunen@minedu.fi

Viite: Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö 26.6.2019 (OKM/15/010/2019)

Kelan lausunto hallituksen esitykseen laiksi opintotukilain muuttamisesta

Kela kannattaa kaikkia muutoksia, joita on esitetty lausunnolla olevassa hallituksen esityksessä laiksi opintotukilain muuttamisesta.

Lisäehdotukset opintotukilain muuttamiseksi

Kela pyytää opetus- ja kulttuuriministeriötä huomioimaan hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä seuraavat ajankohtaiset opintotukilain muutostarpeet:

- **Opintotukilain 11 §:n 4 momentin** mukaan opiskelija on oikeutettu määrältään samaan opintorahaan kuin vanhempansa luona asuva opiskelija, jos opiskelija asuu vanhemmaltaan vuokraamassaan tai vanhempansa omistamassa asunnossa, joka on samassa kiinteistössä kuin vanhemman vakituinen asunto. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että opiskelija saa 100-200 euroa kuukaudessa pienemmän opintorahan, jos hän asuu itsenäisesti, mutta on vuokrannut vanhempansa omistaman asunnon, joka on samassa asunto-osakeyhtiössä tai samalla tontilla kuin vanhemman asunto. Jos vanhemmalta vuokrattu asunto on muualla, opiskelija saa itsenäisesti asuvan opintorahan. Huomionarvoista on myös se, että tällaista säännöstä ei ole asumistukilaissa, joten opiskelija saa normaalisti yleisen asumistuen, vaikka hän saa opintorahansa vanhemman luona asuvan suuruisena.

Kela esittää, että kyseinen opintotukilain 11 §:n 4 momentti kumottaisiin. Sen asiallinen merkitys on kyseenalainen ja sen toimeenpanon aiheuttama työmäärä on suuri suhteessa saavutettaviin kustannussäästöihin. Kela joutuu esimerkiksi kysymään asiaa kaikilta noin 200 000:lta itsenäisesti asuvalta opiskelijalta ilman,

että opintotuessa voidaan tarkistaa vastauksen todenperäisyyden.

Kelan selvityksen mukaan säännöksen mukainen rajoitus koskee vuosittain noin 40 tuensaaajaa. Jos momentti kumottaisiin, opintorahamenojen kustannuslisäys olisi noin 70 000 euroa.

- **Opintotukilain 14 § 4 momentin** mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää asumislisän määrästä maissa, joissa vuokrataso on alhainen. Valtioneuvoston asetuksessa opintotuessa on säädetty 6 §:n perusteella, että asumislisä on Bulgariassa, Romaniassa ja Sloveniassa 58,87 euroa kuukaudessa, Latviassa, Liettussa, Puolassa, Tšekissä, Ukrainassa, Valko-Venäjällä ja Virossa 75,68 euroa kuukaudessa sekä Slovakiassa ja Unkarissa 109,32 euroa kuukaudessa. Jos opiskelija kuitenkin esittää selvityksen siitä, että häneltä perittävä kuukausivuokra on mainittuja euromääriä korkeampi, asumislisänä maksetaan vuokran määrä tai enintään opintotukilain 14 § 1 momentissa säädetty ulkomailta opiskelevan asumislisän määrä (210 e/kk).

Kela esittää, että kyseinen opintotukilain 14 §:n 4 momentti kumottaisiin. Käytäntö on osoittanut, että vuokrataso asetuksen mukaisissa maissa ei enää nykyisin juurikaan poikkea muiden maiden vuokratasosta. Kelan selvityksen mukaan asetuksen mukaisissa niin sanotuissa alhaisen vuokratason maissa on keväällä 2019 opiskellut 1550 opiskelijaa, jotka ovat saaneet asumislisää. Asetuksen mukaista vakiomääräistä asumislisää on maksettu alle 200 opiskelijalle. Opiskelijoista 95 % on saanut opintotukilain 14 § 1 momentin mukaisen asumislisän (210 e /kk). Niille opiskelijoille, jolle on maksettu muuta kuin 210 euroa kuukaudessa, keskimääräinen asumislisän määrä on ollut 137 euroa kuukaudessa.

Jos momentti kumottaisiin, opintorahamenojen kustannuslisäys olisi noin 116 000 euroa.

etusjohtaja

Anne Nelma

etuspäällikkö

Pilla Kuusisto